

A szerkesztő lakása: Sussak - Bacic palota.

Előfizetési ár - Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.— fr
Félévre 3 mesi 3.—
Negyedévre 3 1.50
2 hóra 2 1.—
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.—

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlterek:

Főlvétetnek árszabály szerint Fiumében Battara P. könyvnyomdájában vagy a „Fiume” kiadóhivatalában, továbbá Budapestén Goldberger A. V., Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Haasenstein és Vogler, hirdetési irodájában. Bécsben: Danneberg I., Kumpfgasse Nr. 7. — Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. — Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1. Opatovik Stubenbastei N. 2. — Schalen Henrik, I. Wollzeile Nr. 14. — Herdl-A-lajos I. Wollzeile Nr. 25. — Dukcs Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.

1892 november 6

Megjelenik minden vasárnap

6 novembre 1892

Fiume tengeri áruforgalma 1892 év első nyolcz havában.

Polyó év első nyolcz havi forgalmi mérlegünk a mult évihez arányitva újlag passívával záródik. Az egyes árunem forgalmánál mutatkozó jelentékeny emelkedés mig mindig nem képes ama esökkenést ellensúlyozni, melyet részben a brazilliai liszt kivitelünk hanyatlása, részben pedig a francia országi fakivitelnek esökkenése idézett elő. A f. évi első nyolcz havi behozatal 1.644.042,5 qu. 270251 drb. és 5519,2 köbmétert tett ki, mely a mult évi hason időszaki behozatattal szemben 74069 qu. 338248 drb. és 6035,8 köbméternyi esökkenést tüntet elő. Ugyan ezen időszaki kivitelünk 1267284,3 qu. 23262583 drb. és 28419,6 köbméter, mely a mult évi kivitel szemben 186859 q. 28840730 drb. és 11739,3 köbméternyi esökkenést tüntet elő.

Mig a faforgalom ugy a behozatalban mint a kivitelben állandóan növekedő esökkenést mutat, addig a súly szerint számított áruknál az előző hónapokban beállt hiánylat valamivel leszállt, és pedig a behozatalnál 99.116 q.-val a kivitelnél pedig 85.807,7 q.-val.

E javulás egyrészt a kávé, a dohány, a rizs, a kőszén és kivált a bor fokozottabb behozatalának, másrészt a cukor, az ásványvíz, a szesz, a cserzőanyag, a cellulosa stb. élénkebb kivitelének köszönhető.

Lisztből elszállított f. évi augusztus hóban 71.798,3 q. vagyis 28.354,4 q.-val több mint mult évi augusztus hóban.

A szabad kikötő kérdése a pénzügyi bizottságban.

Kereskedelmi miniszterünk a pénzügyi bizottság f. hó 1-én tartott ülésén a fiumei szabad kikötő visszaállítása tárgyában felmerült kérdésre, kinyilatkoztatá, hogy az ezen ügyben megindult mozgalom minden alapot nélkülöz s forrásai eléggé ismeretesek.

A dolog beható vizsgálata után konstatálhatja, hogy a szabad kikötő megszüntetéséből Fiume forgalmára nézve semmi hátrányos következés nem származott. Maga a forgalom ezután is élvezi azon könnyebbséget, a melyet eddig élvezett, s a mely a szabad kikötőnek előnyét képezi. Igaz, hogy az év első felében a kiviteli forgalomban, nevezetesen a fára nézve bizonyos hanyatlás volt észlelhető, de az egyáltalában

nem a szabadkikötő megszüntetésének hanem a Franciaországban behozott magasabb vámok következménye volt s most már e tekintetben is megjavultak a forgalmi viszonyok. A lisztnél a esökkenés a brazilliai viszonyok folytán állott elő s a kormány ezen állapoton is lehetőleg segíteni igyekezett s a viszonyok itt is javultak. A behozatal pedig határozottan emelkedett. Jogosultsággal — ismétli szöveg — egyáltalán nem bír a mozgalom, melyet Fiumében néhány ember megindított.

Azt hisszük, hogy a kereskedelmi miniszterünk eme nyilatkozata után az említett mozgalom vezetői magok is elismerik, hogy kezdeményezésük legkevésbé sem indokolt s annak kivitele az egységes közigazdasági szervezettel szemben egészen lehetetlen dolog. Kormányunk évek során át szerzett adatok alapján győződött meg arról, hogy a kikötők vámkülzeti jellege következtében nem válhatott külkereskedelmünknek oly tényezőjévé a mely fejlesztése érdekében hozott áldozatokkal arányban állana s azért csakis a gyakorlat tanácsát követve midőn a szabadsalom megszüntetését határozták.

Fiume liszt forgalma.

Liszt forgalmunk ez utóbbi időben élénk lendületet nyert, a mi azt bizonyítja, hogy malomtulajdonosaink a brazilliai viszonyok dacára is, jó fizetéseket köntek, nyugot europa piacain. Szeptember havi behozatalunk vasuton csaknem kétszeresét képezi a mult év hason időszaki behozatalnak s ezzel arányban kivitelünk is tetemes emelkedés konstatálható. F. évi szeptember havában érkezett ugyanis vasut Fiuméba 67738 mért. mázsa, mig a mult év szeptember havában csak 39790 mért. mázsa. Kivitelre került pedig f. évi szeptember hóban 70.062,5 m. mázsa, vagyis 28122,2 m. mázával több mint a mult év szeptember havában. A triestri piacra ugyan ezen időszak alatt érkezett 14.622,5 m. mázsa mely a m. év szept. havi bevittel szemben 6336,4 q.-nyi emelkedést mutat.

E mennyiségek az egyes hazai piacok szerint a következő kép oszlanak meg:

Table with 3 columns: Location, Fiume (quintals), Trieste (quintals). Rows include Budapest, Debreczen, N. Várad, Losonc, Temesvár, N. Kikinda, Bares, Vrpolje, Szeged, Eszék, Arad, Vukovár, Miskolez, Delta, Újvidék, Zágráb, Dugaresa, Hatvan, Zombor, Eger, Kaposvár, M. Úásáhely, Brod, Velence, Versecz, összesen.

Mindazonáltal lisztforgalmunk az utóbbi időben történt jelentékeny fellendülése mig mindig nem szüntette meg a mult évi és az ez idői összeforgalom között mutatkozó hiánylatot, amennyiben a f. évi első 9 havi liszt behozatalnál 111326 qu. és a hason időszaki liszt kivitelnek 120899,8 qu.-nyi esökkenés mutatkozik.

Közlemények konszultánsaink jelentéseiből.

Berlad (1892. augusztus hó). Kivitel Erdélyből: 600 kg. gyapju és 3000 kg. báránygyapju, 800 drb jubbör, 138 drb. marhabőr és 106 kg. szárított marhabőr.

Liverpool (1892 augusztus hó). A lisztbevétel Ausztria-Magyarországból kitétt 12,177 zsákot. Az árak ingadoztak 33 és 35 sh. között.

Brema (1892. augusztus hó). Ezen kikötő és Triest-Fiume között új hajójárat létesült. Az ezen összeköttetést eszközölő I. osztályú hajók utjokban Gröningent, Palermót, Catanáit, Messinát és Velencét fogják érinteni. Egyelőre havonként egy gőzös fog indulni, m. p. az első f. évi szeptember hó végén.

Galatz (1892. augusztus hó). A központi hatóság szigorú rendeletére az itt kikötő hajók az áruk be- és kirakását csakis a dockokban eszközölik. Ezen rendelkezés alól ki vannak ugyan véve szerződéseik alapján, a dunagőzhajózási társulat, a Lloyd társaság, a Gagarin társaság és „G. Freissinet & Cie” hajói, a kormány azonban ezen szerződések lejáta után nem lesz többé hajlandó az említett társaságoknak e tekintetben újabb kivételt engedélyezni.

Nis (1892. augusztus hó). Belgium részéről veszély fenyegeti Ausztria-Magyarország üvegáru-bevitelét, mivel a belga áru 4 hó múlva fizetendőleg, franco raktár Nis, vám és szállítás beleértve még mindig 20%-kal olcsóbb hazai gyártmányainknál. A belga árak mindennemű költségek beleértésével, azonban csakis legalább egy koersirakomány vételénél, a következők:

Table with 2 columns: Item, Price. Rows include Vízpoharak színes üvegből, Borospoharak fehér, Pálinkás kupicák feh. üvegb., Shtkotartályok fedéllel fehér üvegből, Sötartók azüves üvegből, Kanáltételek válaszfalal szim. üvegből, Kanáltételek válaszfal nélk. kül fehér üvegből, Üvegáruak színes üvegből, Hamutartók, Vízpoharak fehér üvegből, fül. lél (3 del. tartalom), Lampáüvegek.

Törés által okozott kár, ha az áru 10%-át meg nem haladja, a vevőt ezertul a szállítót terhel.

Ancona (1892 augusztus hó). A bor-kivitel Ausztria-Magyarországra ugylát-szik, fehér borra fog szoritkozni s a nagyobb merveket alig fog ölteni.

Ferencz Ferdinánd főherczeg utazása a föld körül.

Ferencz Ferdinánd főherczeg világkörüli utjáról melyre december hó első felében indul Triestből, a napisajtó utján nyilvánosságra jutott ugyan néhány részlet, de ez az esemény oly politikai fontosságu az osztrák-magyar monarchiára nézve, hogy bizonyára legélénkebb érdeklődésünket kell, hogy igénybe vegye ez esemény horderejének bővebb megvilágítása, s körülményesebb ismertetése a tengerügyi hivatal javaslatát a hét folyamán elfogadták.

Vége nálunk is a köztudatba ment át annak fölismerése, hogy a nélkül, hogy a nemzeti tengeri kereskedelem utján a világforgalomban jelentékeny részt ne ven-nénk, lehetetlen lesz megszerezni azt a közigazdasági erőt és szolid gazdaságot, mely Európa nyugatának oly kimagasló állást kölcsönöz. A köztudatba ment át annak fölismerése is, hogy e nagy czélnek egyik föltétlen segédeszköze a hadi tengerészet. Ennek megfelelőleg a lefolyt kilencz évben a tengerészeti vezetőség nem mulasztotta el évente misszió-hajókat szerelni föl, melyeknek egy rész-ről a személyzet szükséges katonai tengerészeti kiképzése, másrészt pedig az volt a föladatuk, hogy a két kereskedelmi miniszter esetleges külön ohajainak megfelelően s a monarchia két felének kereskedelmi érdekeit előmozditsa. Az e misszió-utazásokról szóló jelentések, melyek mindenkire nézve hozzáférhetők, fényes bizonyítékot adnak, hogy tengerészetszjeink minden egyes esetben mily derekasan tudtak megfelelni föladatuknak.

Tekintve azokat a csekély eszközöket, melyek e czél megvalósítására haditengerészetünk rendelkezésére álltak, e misszió-utazásokra eddig csak fa-korveteket a régebb szerkezetű agyunaszádokat alkalmazhattak, melyeknek a „Fasana” Frundsberg” „Aurora” „Albatros” stb.

Azonban egy európai állam csak annyiban kelt tiszteletet a távol kelet és nyugat népemél, tengeren túli országok kikötőiben tartózkodó alattvalói csak annyiban vannak biztonságban és oltalomban, a mily mérvben és oltalomban az illető állam katonái ereje ki van fejlesztve. Ezt pedig ép azok a hadihajók képviselik, melyek ama távoli kikötőket fölkeresik.

A mérvadó köröknek tehát arra az elhatározásra kellett jönniök, hogy végre valahára oly modern hadihajót küldjenek ily misszió utra, mely már nagysága, erő volta s tűzérési fölszerelése által is tiszteletet parancsol, hogy lobogókn tekintélyt emelje s örvendetes módon folyton fejlődő kereskedelmi forgalmunkat hatalmasan támogassa.

Legfölsőbb helyen időközben elhatározták, hogy a trónhoz oly közel álló Ferencz Ferdinánd főherczeg, tapasztalatainak és áttekintésének kiszélesítése végett a világ nagy mozgató erőivel közvetlen személtés utján megismerkedendő, körülátazza a világot. A főherczeg magas állására, utazása alkalmával rá háruló kötelességeinek teljesítésére s a nagy politikai horderőre való tekintet megfelelő hadihajó fölszerelését telte szükségessé.

A tengerészeti vezetőség választása, mely az 1890-ben vízrebocsátott „Erzsé-

bet» kos-czirikáló-hajóra esett, szerencsésnek mondható. Ez a czirikáló kitűnő aczélanyagból készült, 57 mm, vastag boltozott pánczélföldézet zárja el szorosan a hajó vizalatti részét. A hajó két oldalán, a géptelep hosszában czelluloseból készült védőv van alkalmazva a pánczélföldézet folytatásaképp.

A hajótest a géphelyiség, valamint a hadiszer raktár hosszában kettős fenékkal van ellátva s a pánczélföldézet alatt és fölötti rész száz rekessze oszlik. Ez az elrendezés, párosulva a rendelkezésre álló nagy szivattyuerevel, mely óránként 1200 tonna betóduló vizet lenne képes kiszivattyuzni, a hajót szinte elmerülhetlenné teszi. A két főgép óránként 18 tengeri mérföld sebességgel viszi előre a hajót, e mellett 38 önálló gőzgép áll rendelkezésre különböző célokra. A hajó hadifelszerelése áll 2 darab 24 czm. hátultűző Krupp-ágyúból, 35 kaliber-hőszszal, melyek 215 kiló súlyú aczélgránátokat vetnek, továbbá, 6 drb. 15 czm., 2 7 czm. és 11 drb. gyorstüzelő ágyukból, mely utóbbiak részint a hajópárkányon, részint a két árboc kosarában vannak elhelyezve.

Van továbbá több lanszirozó-cső is torpedók vetésére. Az Erzsébet tehát jelenlegény hadi erejű hajó. Három dinamogép (egyenként 13.000 Volt-Ampére képességgel) 20—20 ezer gyertya fényességgel négy darab ivilámpát és 10—16—32 gyertya erejű 240 izzólámpát táplál. Az ivilámpák a tájék, az izzólámpák pedig a hajóhelyiségek megvilágítására szolgálnak. Van még egy szállítható Gramme-féle gép is, mely 3000 gyertya erősségű ivilányt ad. A hajó hossza 103, szélessége 15 és mélyjárata 6 méter, 4200 méter úrtartalommal. A büszke építmény a hajógyártásnak valóságos remeke. Már a főnti rövid leírásból is látható, hogy az Erzsébet torpedó czirikáló méltóan fogja képviselni lobogóinkat a messze tengereken.

Az Erzsébetnek ugyanazok lesznek kereskedelmi föladatai, mint a többi misziszóhajónak. Alig kell hozzáténnünk, hogy mily előmozdítólag fog hatni kereskedelmi érdekeinkre is a trónhoz oly közelálló főhercegnek jelenléte.

A hajó parancsnokává Becker Alajos lovag, sorhajókapitányt neveztek ki. Toscanai Lipót Ferdinánd főherceg sorhajózászlós szintén résztvesz az utazásban mint hajótiszt. A hajónak létszámát kitűnő tiszt, hivatalnokok és válogatott legénység fogja képezni.

A főherceg kíséretében lesznek Wurmbbrand-Stuppach gróf vezérőrnagy főkamara, Clam-Martiniütz gróf, Prónay báró huszárlőhadnagy.

Az ut irányja következő lesz: A suezai csatornán keresztül Keletindióba, Ceylonba, Jávába, a Torresszoroson át Ausztráliába, azután vissza, a dél-tengeri szigeteken keresztül Ul-Gueineába, Borneóba, Sziamba, Kinába, Japánba, s a Szandwich szigetek érintésével San Franciscóba.

Az utiprogramm szerint mindenképp a kelet-indiai két fő kikötőt, Bombayt és Calcuttát látogatják meg. Keletindióban a főhercegnek alkalma nyílik Anglia gyarmati hatalmával megismerkedni és személyes tapasztalatokat szerezni arról a csodálatos határos eredményről, melyet az angol tette 60—70 év alatt ért el oly országban, melyet azelőtt örökös gyilkos háborúk és viszályok szaggattak darabokra s melynek lakói a Nagymgu! s más fejedelmek embertelen zsarnoksága alatt nyögtek.

Mikor Bombay 1661-ben portugál kézzől angol kézre jutott, a város és környéke tízezer lakost számláló szegényes gyarmat volt, gyilkos éghajlittal. Az angolok szívós kitartással és csészéri intézkedésekkel Bombayt 850 ezer lakost számláló, világkereskedelmi várossá emelték, mely a halálzási statisztika után itélve, egyike a legegészségesebb városoknak. A város a nagyszerű fekvésű kikötőből tekintve, pompás képet nyújt.

Calcutta ideája a világi hatalomnak, világi gazdagságnak és ténynek, messze túl az angol indiai birtokok határain is. Kína népes városában, Eépaul és Thibet hegyeiben, a birmanok közt, Teherántól nyugatra és északnyugatra, Középázsia-

ban, a Kaspi, a Feketetegeger s a Boszporus partjain, Ázsia nagy szárazföldjein mindentűlt sóváran hallgatják az emberek az előttük meszeszerűen hangzó híreket, melyek az indiai kormány roppant hatalmáról és óriási segédesszközéről szólnak. Mindzek a népek képzeteiben Calcutta fénye és gazdagsága páratlan. Pedig Anglia nem valami ósregi kulturának lépett az örökébe. Calcuttát az angolzsákok tették azzá a mi, szervező tehetőségükkel és semmi akadálytól vissza nem riadó szívós kitartásukkal, mert százharmincz évvel ezelőtt itt nem állt más, mint néhány kunyhó, halálos gőzöket lehelő mocsaras pusztaság és számtalan tigristől hemzsegtő dsungelok közepett. Calcutta ma 1 1/4 millió lakost számláló világkereskedelmi város, a keletindiai britt alkirály ragyogó székhelyével.

A dunai monarchia hadi lobbogója ezuttal másod ízben fog a szent Ganges hullámai fölött lengeni. Első ízben, 1885-ben, a „Frundberg” korvette kereste föl ezt a kikötőt.

Bombayból kiindulva, a főherceg India szárazföldén keresztül utazik Calcuttába, s a legérdekesebb városokat látogatja meg, mint Benares, Lahoret, Delhit, Barodát, Jonpurt, Agrát, Pesavurt, Dardsilinget, stb. A programm szerint tigris vadászatok is lesznek a Ganges dsungeleiben. A főherceget Keletindióban nagy tisztelettel fogják fogadni, s hir szerint az indiai császárnő megbízásából a walesi herceg fogja az intézkedéseket megtenni a szárazföld beutazására. Kinsky gróf és honfitársunk. Stockinger bombay-i főkonzul is jelen lesznek, miután a Ceylon-sziget meglátogatására szükséges előkészületeket előbb megtették. A szinni és japáni udvarok fényes ünnepekre készülnek, melyekkel az ő felsége képviselőiben utazó főherceget fogadják.

Yokohamából hni Ferenz főherceg kiszáll, az Erzsébet Coréába megy s horgonyt vet a chemüipori kikötőben. Seóulban — néhány órányira a tengertől — a coreai uralkodó székhelyén, ünnepélyesen kicseréli a Corea és Ausztria Magyarország közt kötött kereskedelmi és baráti szövődést.

A főherceg ez ünnepélynél nem lesz jelen, mert — mint föntebb említettük — Yokohamából Honolulun keresztül, mángrózősön San-Franciscóba folytatja útját. San-Franciscóból meglátogatja a főherceg Vankouvert, Salt-lake Cityt, a Rocky Mountaint, Chicagót, a Niagarazuhatagot egyéb érdekes helyekkel egyetemben, s innen New-Yorkban keresztül visszatér Európába. Mig tehát a főherceg, hsdihajónk fedélzetén, mint a császári és királyi ház hercege utazik, s minden fogadásnál hivatalosan fungál, adlig utazásának második felét, Japánból Amrikába, szigorú inkognitóban teszi meg.

Annly idegen államnak meglátogatása közben, hol az állami szervezetelemek minden foka előtárl a legmagasabb parlamentáris fejlődéstől le egész az abszolut kormányforma legatacsonyabb szintjéig, a főhercegnek alkalma lesz összehasonlításokat tenni, s személyes tapasztalatok által ép oly hatalmas, mint hasznos benyomásokat nyerni. Kétségtelenül föl fogja ismerni, hogy a népek szabad, alkotmányos fejlődése a legjobb biztosítéka az államok erejének és jólétének. Látni fogja, hogy mily értékkel bír a virágzó tengeri kereskedelem és a tengerészet ápolása az államra; látni fogja, hogy a nagy tengeri emporiumok a jólétnek forrásai, s hogy tengeri kereskedelem nélkül nagy nemzeti gazdagság nem fejlődhetik. Erre a tengeri haderő megfelelő emelése szükséges, hogy emelkedjék általa az állam hatalmába vetett bizalom s ennek révén haszon haramojják a kereskedelmi hajózásra. Ez pedig fejlődésében, a kölcsön hatásán fogva, a haditengerészet föllendülését követi. A főhercegnek alkalma nyílik arra, hogy a nemzetek céltudatos munkájának eredményével megismerkedjék, ezt mérlegelni tudja, s belőle újabb ösztönzést merítsen gyümölcsöző munkálkodáshoz.

Látni fogja azt is, hogy valamely állam szolgálatátásainak becsé csak más álla-

mokkal való összehasonlítás által mérlegelhető helyesen.

Teljes joggal mondható tehát, hogy a főherceg világkörűli útja nagy politikai fontosságú esemény Ausztria-Magyarországra nézve. A tudományos kutatásokra nézve nagyérdékű lesz a Molukkák, Új-Guinea a Torres-tengerszoros, Új-Caledonia, a Fidsi-, Solomon, és Új-Hebrida szigetek meglátogatása. Ezek félreesvén a szokott utazási vonalaktól, gazdag teret nyújtanak gyűjtésekre a természettudomány mind a három országából.

A coreai ünnepélyek ntán az «Erzsébet» keletázsiai Indián és Szecezen keresztül Polába tér vissza. Az egész utazás tartama köztülből tizenegy hónapot fog igénybe venni.

Reményi Antal.

A flumei kikötő építésére 1893. évre előirányzott összeg.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1893 évi költségvetésében a flumei kikötő építésére 1893 évre részleteként 500.000 frt van előirányozva. — A kikötő építési munkáira a szerződés Gregersen G. és fia és zimonyi Schwarz Ármin és fia társvállalkozókkal úgy van megkötve, hogy az egész munka az 1889 évtől 6 év alatt, vagyis 1894. év végéig teljesen befejeztessek, az 5.5300.800 frt 97 kr. kitevő vállalati összegnek erejéig mintegy 13 év alatt történjék.

A miniszter azon kérdéssel is foglalkozik, hogy a flumei kikötőben vállalati uton dock és hajójavító telepet létesítsen, a mely e kikötő forgalmának fejlesztése érdekében mindinkább szükségessé válik.

Ciotta János polgármester szolgálatának huszadik év fordulója.

Ritka szép ünneppel ülte meg kikötő városunk közönsége a hó 3 és 4-én Ciotta János lovag, flumei polgármester szolgálatának huszadik évfordulóját. A tisztelet és ragaszkodásnak ama fényes nyilatkozata, melylyel városunk közönsége Ciotta János polgármestert e napokban elhalmozta, a legszob és legbecesebb bizonyítéka ama benső viszonyoknak, mely a város polgármestere és annak polgárai között fönáll, de bizonyítéka egyuttal annak is, hogy a kikötőváros közönsége teljes tudatában van, hogy polgármesterünk husz évi működése alatt Fiume sorsát mindig szívén viselte.

Kikötővárosunk e napon fényes ünnepi díszet öltött. A város tornyára a muniépium épületére s a kikötőben horgonyzó egyes hajókra felhúzott lobogó dísz; a város utcáin és terein nyüzsgő közönség, különös ünnepi hangulatot keltett mindenütt.

Délelőtt 11 órakor kezdetét vette a fogadtatás amidőn ugyanis a különböző hatóságok, testületek stb. küldöttségei külön-külön a polgármester üdvözlésére a városi hatóság nagy termébe vonultak, mialatt a városi zenekar a város házi téren válogatott darabokat já szott.

A polgármester üdvözlésére megjelentek Batthyány Lajos gróf kormányzó, Batthyány Tivadar gróf Fiume orsz. gyűlési képviselője, Kvassay István miniszteri tanácsos, Szobovics Lajos oszt. tanácsos, továbbá az egyházi városi hatóságok az állami és városi tanintézetek s különféle társulatok, testületek valamint a városi polgárság küldöttségei és nagyszámu közönség.

A városi képviselő testület, a városi hatóság hivatalnokai, továbbá a városi polgárság és a városi tanfőtestület részéről külön-külön üdvözlő feliratok is nyújtattak át, melyek mindegyike remek kivitelű s művészi becses bíró albumban voltak elhelyezve. A polgárság részéről nyújtott üdvözlő iratn 2154 aláírás volt olvasható.

A polgármester ezeken kívül még üdvözlő táviratokat is kapott és pedig

Szapáry Gyula gróf miniszterelnöktől, gróf Zichy József pozsonyi főispántól, Dr. Kammermayer Károly polgármestertől, Simonffy Imre kir. tanácsos, Debreczen város polgármestertől, Dr. Ország Sándor orsz. gyűlési képviselőtől, Havranek Székes felérvár polgármestertől; a debreczeni dalársulat elnökségétől; Andrassy Katinka grófnőtől. Szapáry Géza gróf Fiume volt kormányzójától és nejétől; Batthyány Olga grófnétől; Székely tanártól Aradról; Fromhold számtanácsostól Budapestről továbbá üdvözlő iratokat és pedig József főherceg ő felségétől; Batthyány Lajos gróf kormányzótól, Batthyány Ilona grófnőtől, a m. kir. tegerészeti hatóságtól és több különböző társulat, egylettől és magánostól.

Ugyanaznap este 6 órakor az Europa szálló nagytermében fényes bankett volt, melyen a városi képviselő testületen kívül részt vettek Batthyány Lajos gróf kormányzó, Batthyány Tivadar gróf Fiume országos képviselője, Kvassay István miniszteri tanácsos és Szobovics Lajos miniszter. oszt. tanácsos. E banketten az első felköszöntőt a kormányzó mondta, poharát ő felsége a király és az uralkodó ház egészségéért ültve. Ezután felköszöntőt mondtak Dr. Gellelich kir. közjegyző a polgármesterre, Dal'Asa ügyvéd a kormányzóra és több mások. Este 8 órakor dísz előadás volt a színházban, hol a polgármestert szintén fényes ovációkban részesítették.

Másnap este a Deák szálló nagytermében a polgárság adott színyvolyezvan terítékű diszlakomát, melyen a kormányzó és a város országos képviselője is résztvettek. A város lakossága az egész ünnep tartoma alatt, teljes rokonszenvével vett részt a polgármester ünnepelésében.

BAROSS-SZOBOR

— Felhívás a közönséghez —

A Budapestten alakult Baross szobor bizottság már megindította országszerte a gyűjtést. Lelkes felhívásokban fordult a magyar társadalom tényezőihez, hogy igénybe vegye minden hazafi áldozat készségét elhunyt nagy miniszterünk Baross Gábor emlékének megörökítésére.

A flumei ker. és iparkamara részéről szerkesztőségünkhöz áttett általános felhívás így szól:

Érez szobrot annak, a ki életében is érez volt!

Mintája az igaz férfinak, a hazafinak, a kormányfőfinc!

Kinek alkotásait hirdeti vas és arany. A ki Magyarországot önmagához közel hozta.

A ki honi ipart és kereskedelmet saját piederstáljára állította.

A ki vaskaput tört Dumánknak aranykaput épített Fiuménknak.

Baross Gábor szobra legyen az utókor előtt látható jelvénye a munka megdicsőítésének.

A nép filléréiből gyűljön össze az ércztömeg, mely szobrárt alkotni fogja.

A hatalmas alak ki életében, mint Atlasz, hordozta vállán hazáját, hordozza azt ez ércszobor alakjában is az idők végtelenségig!

E felhívással fordulunk a nemzethez, Baross Gábor emlékének méltó megörökíthetése végett.

A nemzethez, mely életében amnyi ragaszkodással viseltetett iránta, halálában mélyen gyászolta, hogy állíthassuk fel lehetőleg mielőbb a fő- és székváros keleti vaspályaháza előtti díszes terén azon férftu ércz-szobrat,

kinek nagy alkotásai között legnagyobb mégis csak a hazai közlekedésügy új-já teremtése vala.

A szoborra szánt adományok a szerkesztőségünk czimére szóló ivre jegyezve, a *fiumi kereskedelmi és iparkamarához* küldendők, mely kezelésüket magára vállalni szives volt.

Budapest, 1892. október hó 15-én.

Vasary Kolos,

Magyarország hercegprímása, mint a Baross szobor bizottság védnöke.

Báró Podmaniczky Frigyes

a szobor-bizottság elnöke.

Brázy Kálmán Vahrmann Mór

a szobor bizottság al- a szobor bizottság al-
elnöke elnöke

J. Virág Béla, Szeleányi József,

a szobor bizottság jegy- a szobor bizottság jegy-
zője zője

Tordai Kádár Kálmán

a szobor bizottság jegyzője.

E felhívást melegen ajánljuk igen tisztelt olvasóink nagylelkűségébe azon reményben a kik kegyelettel gondolnak a kiváló férfinura- azok nem fogják meg tagadni filléreiket e gyűjtéstől, melynek czélja a nagy férfi emléket megörökíteni.

Heljji és különféle hírek.

Személyi hírek. Batthyány Tivadar gróf, Fiume orsz. gyűlési képviselője két napi időzést után tegnap előtt este a károlyvárosi gyorsvonattal Budapestre utazott. Dr. Mész. Gyula premontrai áldozó pap, lapunk elhunyt szerkesztőjének özvegye, a hátra hagyott vagyonátán árva és a lap ügyeinek rendezése czéljából városunkban időzik.

Kitüntetés. Ö Felsége a király Rombauer Tivadar tart. és kir. hajózási tanácsosnak a rio-janeiro- oszt. és magy. konzulatusi hivatal vezetője és az Adria társaság braziliai képviselőjének, konzuli hivataloskodása alatt kifejtett tevékenységének elismerésül a Ferencz József lovag rend keresztjét adományozta.

Áthelyezés és kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Cs. Papp József a fiumei állami elemi és felsőbb leányiskola tanárát, a kolozsvári áll. felsőbb leányiskolához helyezte át s helyére a fiumei áll. el. felsőbb leányiskolához Jakobi Dénes a homonai polgári és közép keresk. iskola tanítót, tanérrá nevezte ki.

Cs. Papp József tanár ki lapunknak munkatársa is volt csaknem 6 éven át működött Fiumében mely idő alatt a fiumei polgárság s itt lakó honfitársai körében tiszteletet is szeretettel vívott ki magának. Kivanjék, hogy az ügybuzgó tanár működését siker és megelégedés kísérje új állomásán.

Eljegyzés. Dr. Szentmiklósy Szentmiklósy Jenő miniszteri fogalmazó a belgrádi o. és magy. konzulatus hivatal vezetője e napokban jegyet vett Wickenburg Mária görfnővel. Szüivükből írtatálunk.

Ebéd a kormányzónál. Batthyány Lajos gróf kormányzó és neje szül. Anrassy Ilona grófnő tegnap este a kormányzó palotájában fényes ebédet adtak melyen *Ciotta János*, polgármester, *Cattinelli* vezér őrnagy, *Seemann* ellentengernagy, *Ivanossich* ezredes, *Dr. Celligoi* törvényszéki elnök, *Dr. Bedini* prépost plébános, *Petkovitch* orosz konzul mint a helyb. le. konsuli testület legidősebb tagja, *Krassay* miniszteri tanácsos, *Szobociés* miniszteri oszt. tanácsos, *Dr. Feichtinger* pénzügyigazgató, *Dr. Gelleich* kir. közjegyző és *Mohovich* másod alpolgármester.

Kinevezés. A városi közkorház igazgatósága Dr. Chierigo József városi orvost a városi korházhoz másod orvossá nevezte ki.

A szabadkikötő ügyében alakult egyes bizottság Giacch A. F. elnöke alatt tegnapi délelőz, az annyira ohajtott szabadalomnak visszaállítására nézve teendő intézkedések megvitatása czéljából ülést tartott, melyen a bizottság meghívása folytán Batthyány Tivadar gróf orsz. gyűl. képviselőnk is jelen volt.

A egyes bizottság, a kamara elnökének az előmunkálatokra nézve tett jelentése után — a Smoquina kamarai titkár által készített és felolvasott memorandumot: miután abban — a szab-

dalom megszüntetésével előállott károk eléggé ismertette vannak egyhangulag elfogadta. A bizottság ezután — elnök javaslatára — a memorandumnak egy másolatát Batthyány Tivadar gróf orsz. gy. képviselőnek rendelkezésére bocsátja kérve őt, hogy ez ügynek a központban leendő tárgyalása alkalmával támogatója legyen.

Batthyány gróf képviselőnk megígérte a támogatást, de egyáltalán megjegyzé, hogy ez ügy kedvező megoldása véleménye szerint, a bécsi kormánynál fog legnagyobb nehézségekbe ütközni. Ezután Wallusehni kamarai tag mond melege köszönetet képviselőnknek, s figyelmébe ajánlja hogy a kereskedelmi minisztert az itt megindult mozgalomnak valódi tényállásáról s eddigi lefolyásáról informálni kegyeskedjék.

Jótekonyság. Hoffmann H. az Adria m. kir. tengergőzhajózási részv. társaság szállítási osztályának elhunyt igazgatója, mint értasulánk 5000 frtot hagyományozott jótekonyság czelokra és pedig 1000 frtot a budapesti izraelita vallású árvaoknak; 1000 frtot a fiumei izraelita egyházközségnek; 500 frtot a fiumei szegényeknek; 500 frtot a budapesti szegényeknek és 2000 frtot egyéb jótekonyság czelokra. E szép tett mindenesetre a legszebb bizonyítéka a megboldogult igazgató nemes jólelkűségének melyért a jótekonyságban részesített szegények és árva a legnagyobb hála tiszteletben fogják tartani a nemes jóttevő emléket.

A fiumei Tanító Egylet folyó hó 3-án tartott évi rendes közgyűlést Donáth Imre alelnök vezetése alatt. — A gyűlés főbb tárgyait a titkári és pénztárnoki jelentés s egyéb folyó ügyek képezték. Dr. Berghoffer József lemondása folytán az elnöki szék megüresedvén arra Donáth Imre eddigi alelnök a választottak meg. Az igazgató választmány ny tagjai egyebekben a régiük maradtak.

Dalaskörünknek a tagsági díj felemelése tárgyában kibocsátott körirata a pártoló tagok véleményével már visszaérkezett azelőnkétséghez és örömmel jelezhetjük, hogy a tagok nagy többsége hozzájárult indítványhoz. Az indítvány a szerint határozattá emelkedett s így ezen egysületi évben 3 forint tagsági díj fog beszédelni, melynek megfelelő részletére a f. é. december hó 10-én tartandó dalestély költségeire való tekintetből a nyugták a napokban már kilettek bocsátva. Örömmel jejezzük fel a tény, melylyel dalaskörünk pártoló közönsége újabb bizonyágát adta annak, hogy a kör fenállását szükségessé teszi s annak nemes törekvését nehéz anyagi viszonyaink közepett, áldozatok árán is szivesen támogatja: megnagyonk győződve, hogy az indítvány ellen szavazók is készséggel meghajolnak a többség véleménye előtt s nem lesz senki, ki ezen csekély különbségért az eddigi támogatást is megvonná az egyesülettől.

Adók kivétele. A pénzügyminiszter korrendelet intézett valamennyi pénzügyigazgatóságokhoz, melyben az állami egyenes adók 1893. évre leendő kivételének alapjául szolgáló munkálatok megindítása czéljából egyelőre az adótárgyak összeírásáról, valamint az I. és II. osztályú kereskedő és a házázó kivételéről intézkedik.

Előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter Batthyány Tivadar gróf Fiume orsz. képviselőjének és Károly Antal dr. alispánnak a Muraszombattól Ferencfalva, Perestó Sereg-laza, Békafalva, Liba és Döbör községek határainak érintésével Gyanafalvaig vezető h. é. vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

Kosuth Lajos véleménye az 1848-49 országos erekye muzeumról. A fővárosi vigadóbeli 48 as kiállítás rendezősége közt vita támadt az iránt hogy vidéken vagy Budapesten legyen e az 1848-49i erekyeknek országos muzeuma. A vélemények nagy többsége a fővárost jelölte ki, a hól több vidéki és idegen földul meg napoként, mint a vidéki városok legtöbbször egész éven át. E fontos dolog megvitatásánál volt azonban olyan is, a kinek lokál

patriotizmusa az ellenkezőt kívánta. Erre gróf Kosuth Torinba írt, mintán megegyeztek, hogy a nagy számúzott véleménye döntő lesz. Kosuth gróf Kreithoz intézett levelében kijelenti, hogy a 48-49i erekyék országos muzeuma csak is Budapesten lehet. Képtelen eszmének tartja azt, hogy ilyen országos gyűjtemény vidéken legyen.

Ezekután a rendezőség folyamodott a fővároshoz ingyan helyiségért és telekért egy illő épülethez, mely közadakozásból fog épülni. A nagy bizottság megalakulta után olyan erekyeket is elfogad a rendezőség a melyek leírásba adatnak.

Keresk. és Teng. hírek.

Kávétár Fiumében. Kereskedelmi miniszterünk fiumei behozatali kereskedelem fellendítése érdekében egy kávévár építést határozta, s erre vonatkozólag az 1893 évi költségvetési jelentésében az építési költségek törlesztésére 11397 frtot vett fel.

A kávé és déligyümölcs forgalomnak Fiumén át való irányítását nagyban gátolja azon körülmény, hogy az ezen cikkek tárolására és kezelésére alkalmas táruk Fiumében nem léteznek.

Ezen hiány következtében a kávéüzlet, melynek Fiumén való meghonosítására már több kísérlet történt, ezideig nem fejlődhetett s több czég, mely készséggel helyezné kávéüzletét Fiuméba, működését e piacon mindaddig nem veheti fel, míg a kávébehozatal egyik alapfeltételét képező alkalmas tár megépítve nincsen.

Hogy tehát a beviteli forgalom emelése ezen árak behozatalának Fiumén át való irányítása által előmozdítassék a miniszter, a Ferenc-Salvator rakparton egy 2074 m.² beépítési területen létesítendő 2 emeletes, pince- és padlás helyiséggel ellátott oly tárházat tervez, melyben 460 m.² hivatali helyiség és 6.600 m.² rakfelület állana rendelkezésre. — Ezen tár építési költségint mintegy 270.000 frtot fognak igénybe venni.

Az „Adria“. A kereskedelmi miniszter jóváhagyván az „Adria“ tengerhajózási társaságnak újonnan létesített közepentengeri vonalára vonatkozó menetrendét; november hó 10-ikén indul el az első gőzhajó Fiuméből ezen az uton s azontul minden esütörtökön indul egy gőzhajó mely menet a triestzi, barii, messinai nápolyi, genuai, nizzai, és marsillei, jövet a genuai, nápolyi, messinai és barii kikötőket érinti. A társaság e viszonylatban a „Buda“, „Árpád“, „Szapáry“ és „Adria“ gőzöket számdékozik járattni és a személyforgalmat is életbe akarja léptetni e vonalon.

Téli menetrend Fiume-Ancona és Velence közt. Folyó évi november hó 1-től kezdve 1893. évi március hó végéig a gőzhajó Fiuméből Ankonába és Velencébe valamint viszont hetenkint egyszer fog a következő menetrend szerint közlekedni. Indulás Fiuméből a Budapestről reggel 6 óra 25 perckor Fiuméba érkező gyorsvonathoz való közvetlen csatlakozásban minden vasárnapon 7 óra 30 perckor reggel érkezés Ankonába ugyanazon napone 7 órakor este. Indulás Anconából minden kedden 8 óra 30 perckor este, érkezés Fiuméba másnap reggel 8 órakor. Fiuméből Velencébe és viszont a gőzhajó a következő menetrend szerint közlekedik: Indulás Fiuméből minden vasárnapon délután 4 órakor, érkezés Velencébe másnap 6 órakor reggel. Indulás Velencéből minden kedden 7 órakor este, érkezés Fiuméba másnapon 9 órakor reggel. Azon hajók, melyek Velencéből Fiuméba közlekednek, időnkint Piranot is fogják érinteni, mely esetek a velencei hírlapokban és a Szt.-Márkusztéren külön hirdetésekkel fognak mindenkor közöletetni. A fentebbi utirányokon közvetlen menetjegyek adatnak ki Budapestről Anconába és Velencébe, valamint viszont is, a következők minkét uton

egyenlő árakon: gyorsvonatnál I. oszt. 14 frt 60 kr, II. oszt. 12 frt, személyvonatnál I. oszt. 13 frt, II. oszt. 10 frt 80 kr, III. oszt. 7 frt. Az Olaszorba utazó közönség tájékozás czéljából még figyelemzetik, hogy a fiumei-anconai irányon át az utazás Budapestről Romába: gyorsvonattal I. osztályban 31 frt 90 kr, II. oszt.-ban 24 frt 10 kr. személyvonattal I. oszt.-ban 28 frt 70 kr, II. oszt.-ban 21 frt 80 kr. III. oszt.-ban 14 frt 10 krba. Nápolyba pedig gyorsvonattal I. oszt.-ban 47 frt 10 kr, II. osztályban 34 frt 90 kr. személyvonattal I. oszt.-ban 42 frt 60 kr, II. oszt.-ban 31 frt 50 kr. III. oszt.-ban 20 frt 50 krba kerül.

A budapesti Kereskedelmi Muzeum igazgatósága tudatja, hogy Banjalukában és Mostárban főügynökségeket létesített, a melyek, ép úgy mint az intézet többi kirendeltségei, a muzeum tagjai által minden irányu kereskedelmi ügyekben díjtalanul vehető igénybe.

Az osztrák általános légszész-társaság Triestben október 17-én tartott évi közgyűlése, részvényenkint 55 ft felülosztalék kifizetését határozta el. Morfnego Márk [báró igazgatósági tagnak újbul megválasztotta.

Petroleum-egjedíráság. Olaszország kormánya a petroleumot állami monopolum tárgyává kívánja tenni s e részbeni törekvéseft azzal indokolja meg, hogy a petroleumkereskedés Olaszországban különben is igen kevés kezekben van s így állam nem tesz egyebet, mint a magánmonopolumot államosítja. A kormány 14 millió lira évi jövedelmet vár a petroleum-monopolumtól, mely számis arra van alapítva, hogy Görögországban az állami egjedíráság e tárgya két millió frank tiszta bevételt eredményez. Az Olaszországban fenálló, magántulajdonú képező petroleum-raktárakat az állam becslés útján fogja magához váltani.

Keleti marhavész Törökországban. Az adrianopoli es. és kir. főkonzul jelentti; A kyrdzsali kajmakánnak az ottani kormányzósághoz intézett jelentése szerint a kyrdzsaly kerület (kaza) Gabrova, Kucsoliler, Laza-Tarla községeiben a keleti marhavész jelenléte állapított meg. A kerület állategészségügyi hatósága a járvány lokalizálása és leküzdése czéljából szükséges intézkedéseket azonnal a leggyorsabban foganasította.

Az amerikai gabonakészletek New-Yorkból telegrafálják, hogy az idei gyengébb termés dacára is az ellenőrizhető raktárakban levő készletek sokkal nagyobbak, mint tavaly hasonló időben voltak. A folyó héten ismét 6 millió bushell emelkedett a buzakészlet, mely ez időszert már jóval meghaladta a 60 millió bushelt.

Olaszországba szállítandó küldemények származási bizonylata. Figyelemzetjük olvasóinkat, hogy Olaszországgal kötött és az 1892. évi VI. törvényi czikkbe iktatott kereskedelmi és hajózási szerződés nevezetesen pedig annak zárjegyzőkönyve VIII. czikkéhez tartozó 2. §-ban foglalt határozat értelmében általános elvül kimondatik, hogy Olaszországgal való forgalomban, az olasz, osztrák vagy magyar árak bevivői a származási bizonyítványok felmutatásának kötelezettsége alól kölcsönösen felmentvők és származási bizonyítványok ezentul kivételesen csak azon esetben követelhetők, ha az árak eredete szerint különbözőzeti vámok állanak fenn, ha az általános helyzet szerint ugy a vámok valamint a szállítási feltételek tekintetében feltételezhető, hogy oly harmadik államból származó árak bevitelle célozattatik, a mely a feuforgó esetben a kedvezményes vámkézelésből ki lenne zárva. Kimondattott továbbá az is, hogy ily esetekben a származási bizonyítványokat az áruszámla pótolhatja, ha az illető kormányok ezt elegendőnek találják.

A cukor vámemelése Görögországban. A görögországi vámemelésről szóló törvények szerint a cukornak behozatali váma különbség nélkül az anyagra és a készítés módra, keményítő cukorra és az ebből készített szörpre (glycose) tekintet nélkül annak sűrűségére; valamint a pergetett és lépesmézre, okkánként 85 leptában állapított meg.

„Urano“ osztrák Lloyd gőzös mint Gallipolból jelentik, gabona és állat rokmányainal odesza-adriai útjában miut hó végén Ingorboron közelében zátonyra jutott.

Köszén-krízis. Odszai tudósítások szerint Délországban a köszén annyira megkevesült, hogy a készletek a szükséglet fedezésére egyáltalán elégtelenek, az árak tehát rendkívüli magasságot értek és előreláthatólag még

emelkedni fognak. A krízist a Déloroszországban dühöngő kolera idézte elő, mely miatt a bányatulajdonosok kénytelenek az üzemet reádukálni. Vannak köszvénybányák, melyekben azelőtt 4000 ember dolgozott, míg most alig dolgozik 5-600, de ezet számát is a járvány folyvást apasztja.

Irodalom és művészet.

Magyar nyelvi ingyenes esti tanfolyam. A m. kir. állami elemi és polgári iskolában a Donáth Imre intézeti igazgató által éveken ezelőtt kezdeményezett magyar nyelvi ingyenes tanfolyam ebben az évben is megnyílik. A beiratások naponta d. e. 11-12 óráig tartanak, a rendszeres előadás hétfőn, f. hó 7-én este 7 órakor kezdődik.

A világitási költségeket **Batthyány Lajos** gróf, kormányzó ő méltósága fedezi, az előadásokat pedig **Szegli Mór** nyelv. tanár **Storzina Máté**, **Lázár Károly**, **Micheli Endre** és az igazgató tartják teljesen ingyen.

Ajánljuk a kedvező alkalmat a magyarul tanulni óhajtok figyelmébe.

A Tanítók Szava tanítói közérdekek közlönye. Felelős szerkesztő **Glatz György**. E ritka ügyességgel és bátor őszinteséggel szerkesztett s fölléte olesó jegész évfolyam. 12 füzet előfizetési ára csak 1 frt!) folyóiratból a szept-okt (9-10) kettős számot kaptuk. A gazdag

tartalmából Gáti Czöbőnek a tanítói közérdekek ismert harcosának „A nagy tévedés”. Kiss Sándornak „A néptanítók anyagi helyzete” és a szerkesztőnek „A magyar néptanítók fizetése” című cikkei érdemelnek különös figyelmet; **Bánfi János** pedig, a jeles ifjúsági író és elbeszélő „Az a harcra vasrostélyu ablak” cím alatt egyikét azoknak az ő gyönyörű reminiscenciáinak írja le, a mik úgy közvetlenségükkel, mint pedig ragyogó iránnyal igazán megkapók és páratlanok a magok nemében. A tartalmas füzetet apróbb közdemények zárják be, melyek szintén a szerkesztői ügyességét dicsérik. Miután alig van tanügyi lapunk, a mely a tanítók érdekeit ily melegen, ily következetesen és kitartóan felkarolja, csak a maguk érdekét mozdítják elő azok a tanítók, a kik e derék folyóiratot jaratják. Szerkesztőség, hova a megrendelések intézendők; Budapest, VII. ker. Wesselényi u. 48. sz.

M. kir. államvasúti ügyek.

Magy. kir. államvasutak gőzhajózási vállalata. A magyar kir. államvasutak igazgató-ságától azon értesítést vettük hogy a zimonyi és bázisai átrakással szerb hajó állomásaira rendelt árakat a szerb kormány részéről elrendelt forgalom korlátozási ill. vesztegjár intézkedések következtében, ez évi október hó 20 tól kezdve további intézkedésig a magy. kir. államvasutak hajóival többé nem továbbíthatja és így a hajóival közvetített zimonyi és bázisai kiviteli forgalmat további intézkedésig megszünteti.

Kiadó **BATTARA Péter**.

Résztvényesek nincsenek
Tisztán kölcsönös

Az összes nyeresémet
biztosítottak javára esik

THE MUTUAL

New-Yorki Életbiztosító Társaság.
Alapítva 1843.

826 millió frank

biztosítéki alapjával

a legnagyobb pénzügyintézet a világon.

Biztosít emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerjnt Prospectussal és lüzetesebb felvilágosítással szolgál.

Vezérügynökség Fiume területére:

BASEVI, FLESCH és T. sa uraknál Fiume

hely ügynökség Fiume és környékére:

WALLUSCHNIG ANTAL urnál

Kapható Fiumében

Salomon Jakab mint három üzletében

TRADE MARK

VERO COGNAC

Prima Società Fiumana
per importazione transatlantica

FIUME

Kapható Fiumében

Salomon Jakab mint három üzletében

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyérgyűség minden tisztességtudásból kivették, Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejét vesztvén

az **Esterházy cognac** bámulatos sikerein, (és mindenesetre a saját gyarmányának hatyatló kelendőségén — a minek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlan és nevétséges vádakat szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket. Rászólgál!

Részünkről csak azt említjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy Cognac

lett minden kiállításon, melyen részt vett, első díjakkal kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól gyógyszerészektől, kereskedőktől és a nagy közönség köréből ezrek ré rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagy közönségnek

Mi csakis a nagy közönség véleményétartjuk mérvadóknak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenfelé hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacunk jóságáért, **ez szerezte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét**, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére, megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár

Bupapest-Angyalföld.

„ADRIA“

Magyar királyi tenger- hajózási részvénytársaság

1892. november havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugoteuropai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozzák:

Fiume	Gőzös	1892 november	
Liverpool	„Cherbourg“ (Cunard Line)	1-10	
Liverpool	„Arabian“	1-10	
Bari, Messina, Catania, Malta, Tunis,	„Carola“	10	
Leith	„Tisza“	5-15	
Hull, Newcastle o/T	„Bassano“	5-15	
London	„Durham“	10-20	
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Szent István“	20	
Rouen	„Szent László“	15-25	
New-York	„California“ (Anchor Line)	15-25	
Liverpool	„Egyptian“	15-25	
Barcelona,**)	„B. Kemény“	25	
Bordeaux Tanger*)	„Stefanie“	20-30	
Glasgow Algier,*)	„Matlekovics“	20-30	
Liverpool	„Tarifa“ (Cunard Line)	20-30	
London	„Zaire“	20-30	
Hull, Newcastle	„Yeddo“	20-30	
Newcastle	Trieszt, Fiume	„Báthori“	1-10
Leith	„Szápáry“	1-10	
Liverpool	„Tarifa“ (Cunard Line)	1-10	
London	„Winstead“	1-10	
Malaga, Valencia, Barcelona, Marseille	„Árpád“	5-15	
Nuelva	Fiume	„Tteranie“	5-15
Hull, Newcastle o/T	Trieszt, Fiume	„Hidalgo“	5-15
Tunis, Malta, Catania, Messina Bari	„Carola“	17	
Newcastle o/T	„Rákoczi“	10-20	
Bordeaux	„Fibor“	15-25	
Rio de Janeiro, Santos	„Széchenyi“	20-30	
Glasgow	„Jókai“	20-30	
Leith	„Tisza“	20-30	
Glasgow	„Zichy“	20-30	
Liverpool	„Palmyra, (Cunard Line)	20-30	

*) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algier vagy Tanger kikötőbe rakományok be nem jelentettek az igazgatóság fenntartja magának a jogotok ikötöt nem érinteni.

**) A gőzös Barcelonán kívül még egy másik spanyol földközi tengeri kikötőt setleg Cadixot fogja érinteni.

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztegjár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösk későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

Fiume, 1892. október hóban